WPROWADENIE

Niniejsza instrukcja ma na celu określenie zasad postępowania w sytuacji wystąpienia sytuacja awaryjnej podczas pracy na wysokości. Instrukcja uwzględnia sytuacje takie jak:

- Awaria sprzętu roboczego – brak możliwości opuszczenia kosza przez operatora
- Zasłabnięcie operatora podestu ruchomego przejezdnego – brak możliwości opuszczenia kosza przez operatora (dotyczy przypadku gdy w koszu podnośnika znajduje się jedna osoba)
- Wypadnięcie pracownika z kosza podnośnika – powstrzymanie spadania poprzez środki ochrony indywidualnej
- Wypadek/zasłabnięcie podczas prac prowadzonych z wykorzystaniem technik dostępu linowego

PODSTAWOWE ZASADY PRACY NA WYSOKOŚCI:

- Wszyscy pracownicy przewidziani do wykonywania prac na wysokości z poziomu podnośnika powinni posiadać odpowiednie predyspozycje zdrowotne, tzn. dopuszczenie przez lekarza medycyny pracy do wykonywania prac na wysokości.
- Przed wydaniem pracownikowi polecenia wykonania pracy na wysokości nadzór zobowiązany jest sprawdzić predyspozycje zdrowotne pracownika.
- Przed rozpoczęciem pracy nadzór zobowiązany jest sprawdzić zgodność uprawnień operatora podnośnika z typem podnośnika, z którego ma być wykonywana praca.
- Ze względu na możliwość wykonywania pracy w wychyleniu poza kosz lub platformę podnośnika, pracowników należy wyposażyć w indywidualny sprzęt chroniący przed upadkiem z wysokości (szelki i podwójną linę bezpieczeństwa) oraz wskazać odpowiednie punkty kotwienia tego sprzętu.
- Przed rozpoczęciem prac na wysokości należy sprawdzić kompletność oraz stan techniczny środków ochrony indywidualnej chroniących przed upadkiem z wysokości.
- Przed rozpoczęciem pracy z poziomu podnośnika należy sprawdzić dopuszczalne obciążenie jego kosza lub platformy.
- Przed rozpoczęciem pracy należy skontrolować stan techniczny podnośnika.
- Korzystając z DTR podnośnika należy ustalić sposób stabilizacji podnośnika na podłożu w trakcie pracy oraz zasady (poziom transportowy kosza podnośnika) przemieszczania się podnośnika podczas zmiany miejsca jego usytuowania.
- Sprzęt i materiały niezbędne do wykonywania pracy należy w miarę możliwości umieścić w centralnym punkcie platformy roboczej podnośnika.
- **Przed rozpoczęciem pracy na podnośniku każdy pracownik ma obowiązek przećwiczyć procedurę awaryjnego opuszczania.**
- Przed rozpoczęciem pracy na podnośniku każdy pracownik ma obowiązek wyznaczenia strefy niebezpiecznej, pamiętając o przedłużeniach platformy.
- Prace z wykorzystaniem technik dostępu linowego mogą być prowadzone przez osoby posiadające stosowne uprawnienia. Zespół techników dostępu linowego musi posiadać w swoim składzie przynajmniej 1 osobę z uprawnieniami dla poziomu 3 technik alpinistycznych

Wszystkie prace na wysokości zaliczane do prac szczególnie niebezpiecznych należy wykonywać w zespołach co najmniej dwuosobowych.

SYTUACJE AWARYJNE – wystąpienie konieczności ewakuacji pracowników z wysokości

1. **Awaria sprzętu roboczego**
   Podczas sytuacji braku możliwości opuszczenia kosza podnośnika z panelu sterującego kosza podnośnika (zadziałania czujnika przeciążeniowego, zablokowanie możliwości ruchu urządzenia, awaria panelu sterującego itp.)
   - Natychmiast skontaktuj się z bezpośrednim przełożonym lub kierownictwem, aby poinformować o sytuacji. Upewnij się, że zgłoszenie jest dokładne i zawiera wszystkie niezbędne informacje.
   - Jeśli to możliwe, zabezpiecz obszar wokół podnośnika lub wyznacz osobę będą na ziemi do wygrodzenia i pilnowania strefy pracy, aby uniknąć dostępu osób nieupoważnionych. Upewnij się, że wszyscy pracownicy znajdujący się w pobliżu są świadomi sytuacji i niebezpieczeństwa.
   - Oceń, czy awaryjne opuszczanie kosza jest możliwe i bezpieczne. To może zależeć od modelu podnośnika, warunków otoczenia, pozycji kosza i innych czynników.
   - Sprawdź, czy podnośnik jest wyposażony w urządzenie awaryjne do opuszczania kosza, takie jak ręczna pompa lub zawór grawitacyjny. Jeśli takie urządzenie jest dostępne, postępuj zgodnie z instrukcjami producenta dotyczącymi jego użycia.
   - Przygotuj się do opuszczenia kosza:
     - Upewnij się, że wszyscy pasażerowie są odpowiednio przygotowani, mają nałożoną uprząż bezpieczeństwa oraz inne wymagane środki ochrony indywidualnej i są świadomi procedury.
     - Upewnij się, że wszystkie osoby biorące udział w awaryjnym opuszczaniu kosza są świadome procedury.
   - W przypadku braku możliwości opuszczenia kosza podnośnika w sposób kontrolowany z użyciem systemu awaryjnego opuszczania należy rozważyć opcję ewakuacji osób uwiezionych z wykorzystaniem drugiego podnośnika.

   W przypadku konieczności przechodzenia osoby uwięzionej do kosza drugiego podnośnika:
   - Upewnij się, że podnośnik koszowy wykorzystany do ewakuacji osoby uwięzionej jest w dobrym stanie technicznym, i przeszedł odpowiedni przegląd (posiada dopuszczenie do eksploatacji).
   - Upewnij się, że wszystkie osoby biorące udział w ewakuacji posiadają wymagane środki ochrony indywidualnej chroniące przed upadkiem z wysokości (w tym podwójna linka bezpieczeństwa wraz z amortyzatorem spadania) oraz inne wymagane środki ochrony indywidualnej (hełm ochronny z zapiętym paskiem podbródkowym).
   - Umieść kosze podnośnika na podobnej wysokości umożliwiając komunikację między nimi.
   - Podczas prowadzenia ewakuacji należy uwzględnić dopuszczalne obciążenie podestu – np. w przypadku podnośnika 2-osobowego należy ewakuować osoby pojedynczo.
   - Zabrania się łączenia koszy podnośników w sposób trwały – w przypadku nagłego opuszczenia jednego z koszu drugi podnośnik również może ulec awarii

- Podczas przechodzenia należy bezwzględnie stosować się do zasady ciągłego zabezpieczenia przed upadkiem z wysokości:
  1. Wpięcie linki bezpieczeństwa w punkt zaczepowy sprawnego podnośnika
  2. Wypięcie linki bezpieczeństwa z punktu zaczepowego uszkodzonego podnośnika
- Podczas przechodzenia pomiędzy koszami podnośników należy uwzględnić możliwość podniesienia się lub opuszczenia kosza podnośnika pod wpływem działającego ciężaru – szczególną uwagę należy zwrócić na kończyny górne oraz dolne – możliwość zakleszczenia/zmiażdżenia pomiędzy barierami podnośników
- Po prawidłowym przejściu pracownika ewakuowanego należy skontaktuj się z personelem odpowiedzialnym za konserwację i naprawy podnośnika.
- Wyznacz strefę niebezpieczną wokół uszkodzonego podnośnika uwzględniając zasięg pracy maszyny (samowolne opuszczenie ramienia).

2. **Zasłabnięcie pracownika w koszu podnośnika**

   W przypadku utraty przytomności przez pracownika znajdującego się w koszu podestu ruchomego przejezdnego postępuj zgodnie z poniższymi procedurami:

- Natychmiast zatrzymaj pracę - wstrzymaj wszelkie czynności związane z podnoszeniem kosza podnośnika/pracą i upewnij się, że wszyscy pracownicy są świadomi sytuacji.
- Oceń sytuację, wezwij pomoc oraz przystąp do udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej – postępuj zgodnie z wytycznymi udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.
- Zabezpiecz kosz podnośnika - upewnij się, że kosz podnośnika jest bezpiecznie zablokowany i utrzymywany w bezpiecznej pozycji. Wyłącz wszelkie urządzenia podnośnika i zabezpiecz go przed przypadkowym ruchem.
- W przypadku konieczności prowadzenia resuscytacji krążeniowo oddechowej wezwij pomoc do opuszczenia kosza podnośnika do poziomu zero (użycie panelu dolnego).
- Wezwij specjalistyczną pomoc medyczną lub wyznacz osobę do wezwania pomocy.
- Kontynuuj udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej do czasu przybycia pomocy specjalistycznej.
- W przypadku wystąpienia urazów postępuj zgodnie z zasadami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

3. **Wypadnięcie pracownika z kosza podnośnika**

   W przypadku zawiśnięcia pracownika po wypadnięcia z kosza podnośnika działania ratunkowe należy przeprowadzić najszybciej jak to możliwe z zachowaniem poniższych kroków:

- Dotrzeć do poszkodowanego w jak najszybszy sposób.
- Jeśli poszkodowany zgłasza lekkie objawy szoku wiszenia np. uczucie osłabienia, należy kazać mu zmienić pozycje, poruszać się, spinać mięśnie, założyć taśmy ratunkowe,
- Ściągnąć poszkodowanego na ziemię z wykorzystaniem dostępnych środków np. poprzez ostrożne opuszczenie kosza podnośnika po poziomu zero (ciągła kontrola

pozycji zawieszenia poszkodowanego – ryzyko uderzenia, zmiażdżenia przez ruchome części maszyny); uwolnienie pracownika z zawisu z wykorzystaniem drugiego podnośnika.

- **Jeżeli poszkodowany jest przytomny – umieścić go w pozycji siedzącej z uniesionym tułowiem i kolanami przyciągniętymi do tułowia przez minimum 30 min (ze względu na zmiany biochemiczne powstałe na wskutek Szoku Wiszenia, nie należy zabezpieczać poszkodowanego w pozycji leżącej – wniosek Seddona) -według przeprowadzonego badania szybki napływ krwi do serca może spowodować jego zbyt duże obciążenie i doprowadzić do zatrzymania krążenia.**
- Staraj się utrzymać drożność dróg oddechowych, jeśli to nie możliwe połóż poszkodowanego w pozycji bezpiecznej,
- Jeżeli poszkodowany jest nieprzytomny ale oddycha – podjąć czynności ratownicze w pozycji horyzontalnej- zastosować pozycję boczną bezpieczną,
- Jeżeli poszkodowany jest nieprzytomny i nie oddycha należy rozpocząć resuscytację jak najszybciej to będzie możliwe w pozycji horyzontalnej,
- W przypadku długotrwałego wiszenia - wezwij zespół ratownictwa medycznego
- W przypadku wystąpienia urazów postępuj zgodnie z zasadami udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

Poszkodowany, który wisiał w uprzęży dłużej niż 20 minut powinien zostać poddany obserwacji szpitalnej.

4. **Ewakuacja pracownika z wysokości wykonującego pracę z systemie technik dostępu linowego**

Akcja ratownicza polega na dojściu do poszkodowanego, który wisi na lonżach lub lince bezpieczeństwa i opuszczeniu poszkodowanego. Do akcji ratowniczej przystępuje wykwalifikowany technik dostępu linowego. Akcję należy przeprowadzić najszybciej jak to możliwe z zachowaniem poniższych kroków:

- Upewnić się, że poszkodowany oraz otoczenie nie są zagrożeniem dla ratownika
- Przystąpić do budowy stanowiska do opuszczania
- Dotrzeć do poszkodowanego i wpiąć urządzenia w liny poszkodowanego, zgodnie z systemem IRATA
- Przenieść obciążenie na stanowisko do opuszczania
- Zwolnić układ lin poszkodowanego
- Opuścić poszkodowanego na poziom „0”
- Kontynuować akcję ratowniczą udzielając pierwszej pomocy przedmedycznej, przed pojawieniem się wykwalifikowanych ratowników medycznych

Udzielenie pierwszej pomocy przedmedycznej.

Poszkodowanemu należy udzielić pierwszej pomocy przedmedycznej zgodnie z wytycznymi udzielania pomocy. Zakres oraz sposób udzielania pierwszej pomocy zależny jest od oceny sytuacji / obrażeń.